

Sygn. akt II Ca 23/15

POSTANOWIENIE

Dnia 19 marca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Anna Podolska-Kojtych

Sędziowie: Sędzia Sądu Okręgowego Magdalena Kuczyńska

Sędzia Sądu Okręgowego Ewa Łuchtaj (spr.)

Protokolant Sekretarz sądowy Katarzyna Gustaw

po rozpoznaniu w dniu 19 marca 2015 roku w Lublinie

na rozprawie

sprawy z powództwa E. P.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej
w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie z dnia 7 listopada 2014 roku, sygn. akt II C 1067/13

postanawia:

I. uchylić zaskarżony wyrok w pkt I lit.c i postępowanie w tym zakresie

umorzyć;

II. zasądzić od E. P. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 139 zł (sto trzydzieści dziewięć złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 23/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 listopada 2014 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie w pkt I zasądził od (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda E. P. kwoty: 7.583,63 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 29 marca 2013 roku do dnia zapłaty (lit.a), 250 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 20 maja 2013 roku do dnia zapłaty (lit.b),

961,68 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 3 listopada 2014 roku do dnia zapłaty (lit.c), w pkt II oddalił powództwo w pozostałej części, w pkt III zasądził od (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda E. P. kwotę 2.108 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 1.200 zł kosztów zastępstwa procesowego, w pkt IV nakazał zwrócić powodowi E. P. z kasy Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie kwotę 22 zł oraz w pkt V nakazał pobrać od (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie kwotę 255 zł tytułem kosztów opinii biegłego, wydatkowanych tymczasowo z sum budżetowych Skarbu Państwa.

Apelację od tego wyroku wniósł pozwany (...) Spółka Akcyjna w W., zaskarżając rozstrzygnięcie zawarte w pkt I lit.c oraz zarzucając naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, tj:

1/ art. 132 k.p.c. poprzez uznanie, że zastosowanie tego przepisu jest zasadne w stosunku do pisma rozszerzającego powództwo (pisma powoda z dnia 17 października 2014 roku),

2/ art. 193 § 2¹ k.p.c. w zw. z art. 187 k.p.c. i z art. 126 k.p.c. poprzez uznanie, że pismo powoda rozszerzające powództwo (z dnia 17 października 2014 roku) spełniało wymagania ogólne i szczególne tego rodzaju pisma procesowego pomimo, iż powód doręczył przedmiotowe pismo w niewłaściwym trybie (zgodnie z treścią art. 132 k.p.c.),

3/ art. 321 k.p.c. poprzez orzeczenie ponad żądanie powoda w sytuacji, gdy rozszerzenie powództwa o kwotę objętą zakresem zaskarżenia niniejszej apelacji nie było skuteczne, w związku z czym spór o zapłatę spornej kwoty nie zawisł między stronami.

W oparciu o te zarzuty pozwany wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części i oddalenie w tej części powództwa oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

W pozwie z dnia 17 grudnia 2013 roku powód E. P. domagał się zasądzenia na jego rzecz od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty 7.833,69 zł z odsetkami ustawowymi od kwoty 7.583,69 zł od dnia 29 marca 2013 roku do dnia zapłaty i od kwoty 250 zł od dnia 20 maja 2013 roku do dnia zapłaty (k. 2).

W piśmie procesowym z dnia 17 października 2014 roku powód oświadczył, że modyfikuje żądanie pozwu w ten sposób, że rozszerza powództwo o kwotę 961,68 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 29 marca 2013 roku do dnia zapłaty. W związku z tym powód wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 8.795,37 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 8.545,37 zł od dnia 29 marca 2013 roku do dnia zapłaty i od kwoty 250 zł od dnia 20 maja 2013 roku do dnia zapłaty. Wymienione pismo zostało złożone w Biurze Podawczym Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie dnia 21 października 2014 roku wraz z dowodem jego przesłania przesyłką poleconą na adres pełnomocnika powoda (pismo k. 143-144).

Zgodnie z art. 193 § 2¹ zdanie pierwsze k.p.c., z wyjątkiem spraw o roszczenia alimentacyjne zmiana powództwa może być dokonana jedynie w piśmie procesowym.

Co do zasady zatem, powód dokonał wymienionej czynności procesowej w formie przewidzianej przepisami prawa. Z uwagi jednak na błędy w procedowaniu przez Sąd Rejonowy, zmianę powództwa należało uznać za nieskuteczną. Sąd pierwszej instancji przyjmując, że doszło do prawidłowego doręczenia stronie pozwanej odpisu pisma z dnia 17 października 2014 roku, obejmującego zmianę powództwa uchybił bowiem przepisowi art. 132 § 1 i 1¹ k.p.c.

Przepis art. 132 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. stanowi, że w toku sprawy adwokat, radca prawny, rzecznik patentowy oraz radca Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa doręczają sobie nawzajem bezpośrednio odpisy pism procesowych z załącznikami. W art. 132 § 1¹ k.p.c. zastrzeżono jednak, że przepis § 1 nie dotyczy wniesienia pozwu wzajemnego, apelacji, skargi kasacyjnej, zażalenia, sprzeciwu od wyroku zaocznego, sprzeciwu od nakazu zapłaty, zarzutów od nakazu zapłaty, wniosku o zabezpieczenie powództwa, skargi o wznowienie postępowania, skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia i skargi na orzeczenia referendarza sądowego, które należy złożyć w sądzie z odpisami dla strony przeciwnej. W konsekwencji wszystkie te pisma, po zbadaniu przez Przewodniczącego i ewentualnym uzupełnieniu braków formalnych i fiskalnych, są doręczane stronie przeciwnej w odpisach przez sąd, a nie bezpośrednio przez pełnomocnika.

Należy podzielić stanowisko skarżącego zajęte w apelacji, a także zapatrywanie wyrażone w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 18 stycznia 2013 roku, V ACa 673/12 (LEX nr 1267289), że pismo procesowe, w którym powód rozszerza żądanie pozwu w istocie również pełni rolę pozwu. Nie budzi przecież żadnych wątpliwości, w świetle art. 193 § 2¹ zdanie drugie k.p.c., że pismo to podlega wstępnej ocenie sądu w trybie art. 130 § 1 k.p.c., pod kątem zachowania wymogów formalnych właściwych dla pozwu, a określonych w art. 187 k.p.c. Już sam ten fakt przesądza o tym, że pismo, o którym mowa podlega doręczeniu przez sąd, zgodnie z art. 131 § 1 k.p.c., po uzyskaniu pozytywnej oceny zachowania warunków formalnych przewidzianych dla pozwu.

Argumentem przemawiającym za stosowaniem w odniesieniu do pisma zawierającego oświadczenie powoda o rozszerzeniu powództwa, sposobu doręczenia określonego w art. 132 § 1 k.p.c., nie może być fakt, że pismo to jest składane w toku sprawy.

Zgodnie z art. 192 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 131 § k.p.c. stan sprawy w toku, określane również jako zawisłość sporu, powstaje dopiero z chwilą doręczenia pozwanemu odpisu pozwu. Nie budzi przy tym żadnych wątpliwości, że doręczenie to, by mogło wywołać skutek, o którym mowa, musi być dokonane przez sąd zgodnie z art. art. 131 § k.p.c.

Pismo rozszerzające powództwo jest składane w toku sprawy, jednakże nie jest to tok sprawy wywołany wniesieniem tego pisma, lecz wniesieniem pozwu pierwotnego. Tok sprawy, w zakresie żądania wskazanego w piśmie rozszerzającym powództwo, powstanie dopiero wówczas, gdy odpis tego pisma zostanie skutecznie doręczony stronie pozwanej przez sąd, w taki sam sposób, jak dzieje się to w odniesieniu do pozwu pierwotnego. Wymienione pismo jest bowiem składane w celu wywołania skutku w postaci wszczęcia postępowania cywilnego o zapłatę kwoty, o jaką rozszerzono powództwo i w ten sposób doprowadzenia do powstania stanu sprawy w toku w granicach określonych w piśmie. Warunkiem koniecznym dla realizacji tego celu jest natomiast doręczenie odpisu pisma przez sąd stronie pozwanej.

Przedstawione argumenty przekonują o tym, że regulacja zawarta w art. 132 § 1 k.p.c., stanowiąca odstępstwo od zasady oficjalności doręczeń w postępowaniu cywilnym, wyrażonej w art. 131 § 1 k.p.c., nie ma zastosowania do doręczenia pisma, w którym strona powodowa zmienia powództwo poprzez jego rozszerzenie.

Fakt, że tego rodzaju pismo nie zostało wymienione w art. 132 § 1¹ k.p.c. nie stoi w opozycji do powyższej konkluzji. Regulacja zawarta w tym przepisie jest oczywistą i logiczną konsekwencją tego, że nie ma sprawy w toku, dopóki nie zostanie w sposób oficjalny doręczony stronie pozwanej odpis pozwu, a tym samym dopóki nie zostanie doręczony także odpis pisma procesowego, w którym doszło do zmiany powództwa.

W rozpoznawanej sprawie pełnomocnik powoda odpis pisma, w którym rozszerzył powództwo, przesłał bezpośrednio (i prawdopodobnie doręczył) na adres pełnomocnika pozwanego. Sąd Rejonowy nie skorygował tego sposobu doręczenia i nie wezwał powoda w trybie art. 130 § 1 k.p.c. do złożenia odpisu tego pisma w celu jego doręczenia stronie przeciwnej i w konsekwencji nie doręczył go pozwanemu. W zaistniałej sytuacji należało dojść do wniosku, że nie doszło do doręczenia pozwanemu odpisu pisma z dnia 17 października 2014 roku, ze skutkiem o jakim mowa w art. 192 pkt 1 k.p.c. Wydanie merytorycznego orzeczenia co do kwoty 961,68 zł wraz z należnościami ubocznymi (pkt I lit.c wyroku), o jaką nieskutecznie rozszerzono żądanie pozwu było w opisanych okolicznościach niedopuszczalne.

Zgodnie z art. 386 § 3 k.p.c. jeżeli pozew ulega odrzuceniu albo zachodzi podstawa do umorzenia postępowania, sąd drugiej instancji uchyla wyrok oraz odrzuca pozew lub umarza postępowanie.

Stosownie do treści art. 355 § 1 k.p.c. Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne.

Zarzuty zawarte w apelacji pozwanego okazały się zatem zasadne. Nie mogły one jednakże doprowadzić do zmiany wyroku w pkt I lit.c poprzez oddalenie powództwa w tej części, a więc poprzez wydanie rozstrzygnięcia merytorycznego, lecz skutkowały uchYLENIEM wyroku i umorzeniem postępowania w zakresie objętym pkt I lit.c.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 3 k.p.c. orzekł jak w pkt I.

Rozstrzygnięcie zawarte w pkt II wyroku uzasadnia treść art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Z uwagi na wynik sprawy pozwanego należało uznać za stronę wygrywającą proces w postępowaniu apelacyjnym, w związku z czym należy mu się od powoda zwrot kosztów tego postępowania. Na wymienione koszty składa się opłata od apelacji w kwocie 49 zł (k. 176,178) oraz wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika w kwocie 90 zł wynikające z § 6 pkt 2 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 roku, poz. 490, t. jedn.)